

Dear Parents,

Session 2018-2019 is progressing quite well. We just had our 'Orientation Session' with Primary, Middle and Secondary schoolers parents and it was heartening to see your approach, co-operation and support. APS family extends gratitude for it.

A warm welcome to students who have joined our school this session. We stand committed to providing quality education to our children. The teachers follow a detailed plan of instruction that is guided by CBSE and AWES. SAMC is our pillar of strength as our teachers focus on holistic development of our students. We shall certainly continue to implement our 'Systems Approach' to support all students by using interventions to help each child make academic progress. Progress is best assured when student, parents and school are working towards same goal. It's like when every player is an active member, the team is sure to be the best and everyone is a winner. So let's strive to be all winners!

For Summer Break Assignments, practice sheets are devised to ensure revisions for coming assessment. Kindly go to the website: www.apsbinnaguri.org and follow these steps for the same

Steps to download:

- i. Browse the website→ Home page (first page of the website)
- ii. Then check the Bulletin Board→ link will be available.

OR

Home Page→ Click on 'APS News' option→ Choose Holiday Homework option from the dropdown menu.

We would also seek your co-operation to help lift up academics. We would welcome parents to offer their names for substitute facilitators/ teachers, judges for events round the year. Kindly e-mail at apsbinnaguri1@gmail.com or give your details at Front Desk.

We truly believe that an entire community is needed to empower our students to become successful citizens. I look forward to a great year and working with such an amazing community.

Awaiting your constructive suggestions.

आर्मी पब्लिक स्कूल, बिन्नागुड़ी
ग्रीष्मकालीन अवकाश कार्यपत्रिका – 1, 2018 -2019
विषय-संस्कृत
कक्षा – सप्तमी

समय - 1 ½ घण्टे

पूर्णांक- 40

भाग –क

1. अपठित गद्यांश पठित्वा प्रश्नानानां उत्तरं यच्छन्तु (अपठित गद्यांश को पढकर उत्तर दीजिए):-

भारते षट् ऋतवः भवन्ति । तेषु वसन्तः ऋतुराजः कथ्यते । चैत्र वैशाखे च मासे वसन्तः भवति । वसन्ते द्वौ प्रमुखौ उत्सवौ भवतः -वसन्तोत्सवः होलिकोत्सवः च । वसन्तोत्सवे सर्वत्र प्रमादो भवति । नराः नार्यश्च सर्वत्र गायन्ति नृत्यन्ति च । द्वेषं विस्मृत्य सर्वे परस्परं मिलन्ति ।

(क) भारते कति ऋतवः भवन्ति ?

(ख) कदा सर्वत्र प्रमादो भवति ?

(ग) “ऋतुराजः” कः अस्ति ?

(घ) वसन्त ऋतुः कस्मिन् मासे भवति ?

(ङ) किं विस्मृत्य सर्वे परस्परं मिलन्ति ?

2. अपठित गद्यांश पठित्वा प्रश्नानानां उत्तरं यच्छन्तु (अपठित गद्यांश को पढकर उत्तर दीजिए):-

देवदत्तः सुयोग्यः विनम्रः च छात्रः अस्ति । सः प्रातः उत्थाय मातरं पितरं च नित्यं नमति । सः प्रतिदिनं स्नानं कृत्वा ईश्वरं ध्यायति । तस्य पिता एकस्मिन् प्राथमिक विद्यालये शिक्षकः अस्ति । तस्य माता धार्मिकी अस्ति । अनुजस्य नाम यज्ञदत्तः अस्ति । तस्य एका अग्रजा अस्ति । सा विनम्रा रूपवती च अस्ति । देवदत्तस्य परिवारः आदर्शपरिवारः अस्ति ।

(क) कः सुयोग्यः विनम्रः च अस्ति ?

(ख) देवदत्तस्य सकलः परिवारः कीदृशः अस्ति ?

(ग) यज्ञदत्तः कः अस्ति ?

(घ) देवदत्तः कं ध्यायति ?

(ङ) देवदत्तस्य पिता किं कार्यं करोति ?

3. शब्दार्थान् लिखत (शब्द-अर्थ लिखिए) :-

(क) वाति (ख) तपसि (ग) सौर्ये

(घ) धीवराः

(ङ) समृद्धः

(च) पञ्चाशत्

4. एक पदेन उत्तरत (एक शब्द में उत्तर लिखिए):-

(क) सुभाषितानि शब्दस्य कः अर्थः ?

(ख) रविः केन तपते ?

(ग) कम्बुग्रीवः कस्य नाम आसीत् ?

(घ) धीवराः कुत्र आगच्छन् ?

(ड) कस्य भवने सर्वविधानि सुखसाधनानि आसन् ?

(च) कृष्णमूर्तेः कति कर्मकराः सन्ति ?

5. पूर्ण वाक्येन उत्तरत (संपूर्ण वाक्य मे उत्तर लिखिए):-

(क) विस्मयः कुत्र न कर्तव्यः ?

(ख) का बहुरत्ना अस्ति ?

(ग) आकाश मार्गेण कः गन्तुम् इच्छति ?

(घ) सरस्य नाम किम् आसीत् ?

(ड) गोपालकाः किमर्थं अधावन् ?

(च) श्रीकण्ठस्य गृहे कति कर्मकराः सन्ति ?

(छ) सर्वदा कुत्र सुखं भवति ?

(ज) श्रीकण्ठः कृष्णमूर्तेः गृहं कदा आगच्छत् ?

6. मूल्याधारित प्रश्नस्य उत्तरं यच्छन्तु (मूल्याधारित प्रश्न का उत्तर दिजिए):-

(क) भारतीयवर्षानुसारं कति ऋतवः भवन्ति ?

7. प्रस्तुत श्लोकस्य हिन्दी अनुवादं कुरुत (दिए गये श्लोक का हिन्दी अनुवाद करिए)

“सत्येन धार्यते पृथ्वी सत्येन तपते रविः

सत्येन वाति वायुश्च सर्वं सत्ये प्रतिष्ठितम्॥

भाग – ख

8. शब्दरूपाणि लिखत (शब्दरूप लिखिए):-

(क) एतद् पुलिङ्ग शब्दस्य प्रथमायाः बहुवचने कः रूपः भवति ?

(ख) तत् पुलिङ्ग शब्दस्य तृतीयायाः एकवचने कः रूपः भवति ?

(ग) तत् पुलिङ्ग शब्दस्य पञ्चमी बहुवचने कः रूपः भवति ?

(घ) तत् पुलिङ्ग शब्दस्य तृतीया बहुवचने कः रूपः भवति ?

(ड) एतद् पुलिङ्ग शब्दस्य षष्ठी एकवचने कः रूपः भवति ?

(च) एतद् पुलिङ्ग शब्दस्य सप्तमी बहुवचने कः रूपः भवति ?

9. कृ धातोः समुचित रूपाणि लिखत (कृ धातु के रूप लिखिए):-

(क) कुर्यात् ..... कुर्युः

.....

..... कुर्याव ..... ॥

10. निर्देशानुसारं उत्तरत (निर्देश के अनुसार उत्तर दिजिए)

(क) सुभाषितानि शब्दे प्रत्ययः अस्ति | (सु / औ / तानि)

(ख) भवति शब्दस्य धातुः अस्ति | (कृ / भू / वृश्)

(ग) भवन्ति शब्दे कः प्रत्ययः | (ति / तस् / अन्ति)

11. रेखान्कित पद आधृत्य प्रश्न निर्माणं कुरुत (रेखान्कित शब्द को लेकर प्रश्न बनाएँ)

(क) सत्येन तपते रविः |

12. वाक्य रचनां कुरुत (वाक्य रचना करिए)

(क) क्षेत्रम्

(ख) कृषिकार्यम्

(ग) विद्यालय :

(घ) पर्यावरण

*****

समय : 1 ½ घण्टे

पूर्णांक- 40

➤ निर्देश :-सर्वे प्रश्नाः समाधेया (सभी प्रश्नों का उत्तर देना अनिवार्य है)

भाग –क

1. अपठित गद्यांश पठित्वा प्रश्नानां उत्तरं यच्छन्तु (अपठित गद्यांश को पढ़कर उत्तर दीजिए):-

भारतवर्षः ग्रामप्रधानः देशः वर्तते | अधिकतर जनता ग्रामेषु एव वसन्ति | ये जनाः ग्रामे एव वसन्ति ते ग्रामीणाः कथ्यन्ते | तेषां जिवनं सरलं निष्कपटं च भवति | तेषां वेशभूषा अपि साधारण भवति | तेषां लक्ष्यं भवति – “सरलः जिवनं उच्च विचारं “ परिश्रमिणः भवन्ति | ग्रामाणां जलवायुः स्वास्थ्य लाभप्रदः भवति | अत एव ग्रामीणः जनाः हृष्ट-पुष्टाश्च भवन्ति |

- क. ग्रामप्रधानः देशः कः अस्ति ?
- ख. भारतस्य अधिकतर जनता कुत्र वसन्ति?
- ग. ग्रामीणानां लक्ष्यं किं भवति ?
- घ. हृष्ट-पुष्टाश्च के भवन्ति?
- ङ. ग्रामाणां जलवायुः कीदृशाः भवति?

2. शब्दार्थान् लिखत (शब्द-अर्थ लिखिए) :-

(क) जायते (ख) वर्धते (ग) नभः (घ) काष्ठदण्डः (ङ) नासिका (च) त्रिंशत्

3. एक पदेन उत्तरत (एक शब्द में उत्तर लिखिए):-

- (क) लोके वशीकृतिः का ?
- (ख) कुत्र विस्मयः न कर्तव्यः ?
- (ग) पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि कानि ?
- (घ) त्यक्तलज्जः कुत्र सुखी भवेत् ?

4. पूर्ण वाक्येन उत्तरत (संपूर्ण वाक्य मे उत्तर लिखिए):-

- (क) पञ्चतन्त्रे कति तन्त्राणि सन्ति? कानि च तानि ?
(ख) हंसस्य नाम किम् आसीत् ?
(ग) फुल्लोत्पल नाम सरः कुत्र आसीत् ?
(घ) यः सुहृदां वचनं न अभिनन्दति तस्य का दशा भवति ?

5. मूल्याधारित प्रश्नस्य उत्तरं यच्छन्तु (मूल्याधारित प्रश्न का उत्तर दिजिए) :-

- (क) सुहृदां हितकामानां वचनं यः न अभिनन्दति तस्य का गतिः भविष्यति ?

6. प्रश्रुत श्लोकस्य हिन्दी अनुवादं कुरुत (दिए गये श्लोक का हिन्दी अनुवाद करिए)

सद्भिरेव सहासीत सद्भिः कुर्वीत संगतिम्

सद्भिर्विवादं मैत्रीं च नासद्भिः किञ्चिदाचरेत्॥

भाग – ख

7. शब्दरूपाणि लिखत (शब्दरूप लिखिए):-

- (क) एतद् पुलिङ्ग शब्दस्य सप्तमी एकवचने कः रूपः भवति ?
(ख) तत् पुलिङ्ग शब्दस्य संबोधने एकवचने कः रूपः भवति ?
(ग) तत् पुलिङ्ग शब्दस्य पञ्चमी द्विवचने कः रूपः भवति ?
(घ) तत् पुलिङ्ग शब्दस्य तृतीया एकवचने कः रूपः भवति ?
(ङ) एतद् पुलिङ्ग शब्दस्य षष्ठी बहुवचने कः रूपः भवति ?
(च) एतद् पुलिङ्ग शब्दस्य सप्तमी बहुवचने कः रूपः भवति ?

8. कृ धातोः समुचित रूपाणि लिखत(कृ धातु के रूप लिखिए) :-

(क) कुर्यात् .....
.....
.....

9. निर्देशानुसारं उत्तरत (निर्देश के अनुसार उत्तर दिजिए)

(क) सुभाषितानि शब्दे मूलशब्दः अस्ति | (सु /भाष /निर्)

(ख) कुर्यात् शब्दस्य धातुः अस्ति | (कृ / भू /दृश्)

(ग) लिखन्ति शब्दे कःधातुः| (ति / लिख् / अन्ति)

10. रेखान्कित पद आधृत्य प्रश्न निर्माणं कुरुत (रेखान्कित शब्द को लेकर प्रश्न बनाएँ)

(क) सत्येन तपते रविः |

11. वाक्य रचनां कुरुत (वाक्य रचना करिए)

(क) गृहकार्यम्

(ख) रामायण

*****

आर्मी पब्लिक स्कूल, बिन्नागुड़ी
ग्रीष्मकालीन अवकाश कार्यपत्रिका – 3, 2018 -2019
विषय-संस्कृत
कक्षा – सप्तमी

समय : 1 ½ घण्टे

पूर्णांक- 40

1. अपठित गद्यांश पठित्वा प्रश्नानां उत्तरं यच्छन्तु (अपठित गद्यांश को पढकर उत्तर दीजिए):-

देवदत्तः सुयोग्यः विनम्रः च छात्रः अस्ति | सः प्रातः उत्थाय मातरं पितरं च नित्यं नमति | सः प्रतिदिनं स्नानं कृत्वा ईश्वरं ध्यायति | तस्य पिता एकस्मिन् प्राथमिक विद्यालये शिक्षकः अस्ति | तस्य माता धार्मिकी अस्ति | अनुजस्य नाम यज्ञदत्तः अस्ति | तस्य एका अग्रजा अस्ति | सा विनम्रा रूपवती च अस्ति | देवदत्तस्य परिवारः आदर्शपरिवारः अस्ति |

- (क) कः सुयोग्यः विनम्रः च अस्ति ?
(ख) देवदत्तस्य सकलः परिवारः कीदृशः अस्ति?
(ग) यज्ञदत्तः कः अस्ति ?
(घ) देवदत्तः कं ध्यायति ?
(ङ) देवदत्तस्य पिता किं कार्यं करोति ?

2. शब्दार्थान् लिखत (शब्द-अर्थ लिखिए) :-

- (क) वाति (ख) तपसि (ग) सौर्ये (घ) धीवराः (ङ) समृद्धः (च) पञ्चाशत्

3. प्रश्नानां उत्तराणि लिखत :-

- (क) कुत्र विस्मयः न कर्तव्यः ?
(ख) पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि कानि ?
(ग) त्यक्तलज्जः कुत्र सुखी भवेत् ?
(घ) केन वाति वायुः ?
(ङ) कैः एव सहासीत ?
(च) का बहुरत्ना भवति ?
(छ) कैः मैत्रीं कुर्वीत ?

4. प्रस्तुत श्लोकस्य हिन्दी अनुवादं कुरुत (दिए गये श्लोक का हिन्दी अनुवाद करिए)

“ पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि जलमन्नं सुभाषितम्
मूढैः पाषाणखण्डेषु रत्नसंज्ञा विधीयते” ॥

5. मञ्जूषातः अङ्कानां कृते पदानि चिनुत-

चत्वारिंशत्, सप्तविंशतिः, एकत्रिंशत्, पञ्चाशत्, अष्टाविंशतिः, त्रिंशत्, चतुर्विंशतिः

- (क) 28 .....(ख) 27 .....(ग) 30 .....
(घ) 31.....(ङ) 24.....(च) 40.....
(छ) 50.....

6. मञ्जूषातः पदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूर्यत-

षड्, त्रिंशत्, एकत्रिंशत्, द्वौ, द्वादश् अष्टाविंशति

- (क) .....ऋतवः भवन्ति।
(ख) मासाः .....भवन्ति।
(ग) एकस्मिन् मासे ..... अथवा .....दिवसाः भवन्ति।
(घ) फरवरि-मासे सामान्यतः .....दिनानि भवन्ति।
(ङ) मम शरीरे ..... हस्तौ स्त

7. वाक्य रचना कुरुत

- (क) विद्यालय :
(ख) स्वामी

*****